

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

Deze elektronische versie maakt het mogelijk alle documenten van de papieren versie te raadplegen, die in elektronische vorm bestaan. Dit laatste is niet het geval voor bepaalde artikels van doctrine, die enkel in de papieren versie beschikbaar zijn. Deze papieren versie is voorbehouden aan de leden en de diensten van het federale Parlement.

Alle elektronische adressen waren toegankelijk op de datum van verschijning van het dossier.

Het is echter altijd mogelijk dat bepaalde adressen worden afgeschaft of veranderd.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	2
FRANKRIJK.....	9
Wetgeving.....	9
Rechtsleer.....	9
NEDERLAND.....	10
Wetgeving.....	10
Parlementaire stukken en andere documenten.....	10
Rechtsleer.....	10
LUXEMBURG.....	11
Wetgeving.....	11
Rechtsleer.....	11
DUITSLAND.....	12
Wetgeving.....	12
Rechtsleer.....	12
GROOT-BRITTANNIË.....	13
Wetgeving.....	13
Andere documenten.....	13
Rechtsleer.....	13
Links.....	13

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

INLEIDING

In België staan verscheidene wetsvoorstellen inzake het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken op de agenda van de commissie Justitie van de Kamer. Het leek ons derhalve interessant de bestaande wetgeving in enkele buurlanden te onderzoeken.

In Frankrijk zijn de bepalingen inzake de gerechtelijk deskundigen voor een deel vastgelegd in het Nieuwe Wetboek voor burgerlijke rechtsvordering (NCPC) en voor een deel in de wet nr. 2004-130 dd. 11/02/2004 tot hervorming van het statuut der gerechtelijk deskundigen, die is aangevuld door het decreet nr. 2004-1463 dd. 23/12/2004 betreffende de gerechtelijk deskundigen. De bepalingen in het Nieuwe Wetboek voor burgerlijke rechtsvordering betreffende de basisprincipes voor het proces en betreffende de procedurele bepalingen inzake de onderzoeksmaatregelen door de rechter aan technisch specialisten toevertrouwd, zijn van toepassing op alle deskundigen, die de rechter ermee belast technische ophelderingen te geven over een zaak. De wet van 11/02/2004 en het decreet van 23/12/2004 betreffende het statuut van de gerechtelijk deskundigen zijn daarentegen enkel van toepassing op deskundigen ingeschreven op een gerechtelijke lijst.

In burgerlijke, administratieve en handelszaken heeft de rechter de vrije keuze om zijn tijdelijke medewerker, die de deskundige is, te benoemen : de lijsten met gerechtelijk deskundigen hebben voor de rechters enkel een informatieve functie. De inschrijving van deskundigen gebeurt ofwel op een regionale lijst, opgesteld door één enkel Hof van Beroep, ofwel op een nationale lijst, opgesteld door het Hof van Cassatie. Een inschrijving van minimum 3 jaar op een lijst opgesteld door een Hof van Beroep is nodig vooraleer men op de nationale lijst kan worden opgenomen. De wijzigingen die de nieuwe wet van 2004 aan de oude wet uit 1971 aanbrengt, hebben hoofdzakelijk betrekking op een verbetering van de werving van kandidaten voor de inschrijving evenals op een verbetering van de selectie van de reeds ingeschreven deskundigen en op een herziening van het tuchtrechtelijk statuut.

Vanaf de inschrijving op een lijst van het Hof van Beroep en vanaf de eedaflegging wordt een proeftijd van 2 jaar opgelegd, op het einde waarvan de deskundige opnieuw kan worden ingeschreven indien zijn kandidatuur positief werd bevonden door een gemengde commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van magistraten en deskundigen. De herinschrijving op een lijst van een Hof van Beroep moet elke 5 jaar worden hernieuwd. Op dat moment moet de nieuwe gemengde commissie de technische bekwaamheden van de deskundige evalueren evenals zijn kennis van de basisprincipes van het proces en van de procedureregels die van toepassing zijn op de gerechtelijke onderzoeksmaatregelen, zoals het tegensprekelijk karakter, het

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

verbod voor de deskundige om partijen te verzoenen, het verbod om technische verrichtingen aan een andere technicus te delegeren, de vrijheid van de rechter om de besluiten van de deskundige te beoordelen. De wetgever liet deze nieuwe vereiste van een voldoende kennis van de procedureregels echter niet vergezeld gaan van een specifieke opleiding op vlak van procedure. Het niet-kennen van de procedureregels wordt gesanctioneerd door een weigering tot herinschrijving. Deze weigering moet worden gemotiveerd. De nieuwe wet van 2004 voorziet een brede waaier van tuchtsancties (waarschuwing, tijdelijke of definitieve schrapping, intrekking van het emeritaat) en heeft een echte tuchtprocedure ingesteld die de bepalingen van art. 6 van het Europees Verdrag van de rechten van de mens eerbiedigt. Ook werden de strafbare feiten uitgebreid : het niet-respecteren van de opgelegde termijn evenals tekortkomingen aan de integriteit of aan de eer, zelfs begaan in het niet-professionele leven, kunnen thans aanleiding geven tot tuchtrechtelijke vervolgingen, zonder dat een rechterlijke veroordeling noodzakelijk is. Dit zeer strenge tuchtstelsel is niet van toepassing op niet-ingeschreven deskundigen. Toch zijn deze, door de eedaflegging bij elke gerechtelijke opdracht, ertoe gehouden de deontologische regels na te leven die opgelegd zijn aan deskundigen.

Sedert de goedkeuring van de wet in 2004 werd er geen wetsontwerp of wetsvoorstel neergelegd.

In Nederland zijn de belangrijkste bepalingen inzake deskundigen in burgerlijke zaken terug te vinden in het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, inz. de art. 194 t.e.m. 200 en art. 202 t.e.m. 207.

Hieruit blijkt dat de rechter ambtshalve of op verzoek van een partij een schriftelijk bericht of een verhoor van deskundigen kan bevelen. Aanleiding hiertoe kan zijn dat voor de vaststelling of beoordeling van bepaalde feiten vakkennis nodig is. De rechter bepaalt in zijn vonnis waarover het oordeel van deskundigen wordt gevraagd. Hij benoemt na overleg met partijen één of meer deskundigen. De deskundige die de benoeming aanvaardt, is verplicht zijn opdracht onpartijdig en naar best vermogen uit te voeren.

Indien de deskundigen een onderzoek moeten verrichten, bepaalt de rechter waar en wanneer zij tot het onderzoek zullen overgaan. Hij bepaalt ook de termijn waarbinnen de deskundigen hun schriftelijk bericht moeten inleveren of hun mondeling verslag moeten uitbrengen. Wanneer dit niet binnen de gestelde termijn gebeurt, kan een latere datum worden bepaald. De deskundigen stellen hun onderzoek in, hetzij onder leiding van de rechter, hetzij zelfstandig.

Zij hebben aanspraak op schadeloosstelling en op loon. De rechter kan ambtshalve of op verzoek van één of meer partijen deskundigen vragen hun kosten te begroten.

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

De rechter bepaalt welk voorschot voor die kosten ter griffie moet worden gedeponneerd door één of door beide partijen. In bepaalde gevallen wordt geen voorschot opgelegd, b.v. aan partijen aan wie door de Wet op de rechtsbijstand bijstand is verleend. De rechter kan het honorarium van deskundigen, en zelfs het voorschot daarop, niet vaststellen zonder partijen de gelegenheid te geven daarover te worden gehoord. Welke partij de kosten uiteindelijk draagt, hangt af van de veroordeling in de kosten in het eindvonnis.

Wat de vergoedingen betreft, bepaalt art. 57 van de Wet tarieven in burgerlijke zaken dat bij algemene maatregel van bestuur de bedragen worden vastgesteld die wegens werkzaamheden, tijdverzuim en daarmee verband houdende noodzakelijke kosten, en wegens reis- en verblijfkosten o.a. toekomen aan deskundigen. In het Besluit tarieven in burgerlijke zaken wordt verwezen naar het Besluit tarieven in Strafzaken 2003. Deze regeling neemt echter niet weg dat de kosten voor deskundigen geregeld hoog oplopen. Op het vlak van letselschade en de bekostiging van medische deskundigenberichten wil de regering een regeling bevorderen om de toegang tot het recht te verbeteren. Het betreft de betaling van medische haalbaarheidsonderzoeken en een voorschotregeling voor de kosten van deskundigenberichten voor minvermogenden.

De rechter kan een partij op haar verzoek toestaan deskundigen te doen horen die niet door de rechter zijn benoemd. Als de rechter een verhoor van zulke deskundige aan een partij heeft toegestaan, mag ook de tegenpartij dergelijke deskundigen doen horen. De rechter kan aan zulke deskundige bevelen nadere toelichting te geven. De artikels betreffende het getuigenverhoor zijn van toepassing op het verhoor van deze deskundigen.

Er bestaat ook een voorlopig deskundigenbericht of verhoor, dat op verzoek van een belanghebbende of van een partij kan worden bevolen voordat een zaak aanhangig is of tijdens een reeds aanhangig geding.

In de praktijk stellen zich een aantal problemen inzake de aanstelling van deskundigen en de afhandeling van het deskundigenonderzoek en wordt naar oplossingen gezocht. Zo werd door de Raad van de rechtspraak de 'Commissie verbetervoorstellen civiel' ingesteld om voorstellen te formuleren met het oog op de verbetering van de burgerlijke procedure. Daarbij werd o.a. aandacht besteed aan het deskundigenonderzoek. Zo wordt er b.v. aan gedacht een lijst op te stellen met deskundigen waarop rechtbanken een beroep kunnen doen, daar waar sommige rechtbanken nu officieuze lijsten hanteren.

In Luxemburg bevatten de art. 348 tem 378 van het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering de algemene bepalingen inzake onderzoeksmaatregelen,

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

en de art. 432 tem 480 de bepalingen inzake onderzoeksmaatregelen uitgevoerd door technisch specialisten.

Uit de algemene bepalingen blijkt dat feiten waarvan de oplossing van het geding afhangt, op vraag van de partijen of ambtshalve het voorwerp kunnen uitmaken van een onderzoeksmaatregel. De rechter moet de maatregel beperken tot wat volstaat voor de oplossing van het geding en dat weerhouden wat het eenvoudigste en minst dure is. De onderzoeksmaatregelen worden uitgevoerd onder toezicht van de rechter. Wat de onderzoeksmaatregelen door technisch specialisten betreft, kan de rechter een persoon naar zijn keuze benoemen om door middel van vaststellingen, raadplegingen of deskundigenonderzoek toelichting te verschaffen over een feitenkwestie waarvoor technische bekwaamheid nodig is. De technisch specialist kan worden gewraakt om dezelfde redenen als een rechter. Hij moet zijn opdracht gewetensvol, objectief en onpartijdig uitvoeren, met inachtnaam van de termijnen die hem zijn opgelegd.

De rechter kan aanwezig zijn bij de handelingen van een technisch specialist en hij kan uitleg vragen. Wanneer de partijen het bedrag van de vergoedingen en kosten betwisten, wordt dit door de rechter bepaald, na de technisch specialist en de partijen gehoord te hebben.

Het deskundigenonderzoek wordt bevolen ingeval vaststellingen of raadpleging niet volstaan om de rechter voor te lichten. Er wordt slechts één persoon aangeduid als deskundige, tenzij de rechter het noodzakelijk acht er meerdere te benoemen. De rechter kan ook een datum vaststellen waarop de deskundige en de partijen zich bij hem melden om de opdracht nader te preciseren en, zo nodig, een kalender voor de operaties vast te stellen. De deskundige laat de rechter zo spoedig mogelijk weten dat hij de benoeming aanvaardt en hij moet dadelijk met het onderzoek van start gaan.

De rechter bepaalt bij de benoeming van de deskundige of zo spoedig mogelijk, het voorschot. Hij bepaalt de partij(en) die dit bedrag in bewaring moeten geven bij de Consignatiekas of bij een kredietinstelling waarover ze het beide eens zijn.

De deskundige moet de rechter inlichten over de vordering van het onderzoek. De partijen moeten aan de deskundige zo snel mogelijk alle documenten overhandigen die deze nodig acht. Indien dit niet gebeurt, verwittigt de deskundige de rechter die de nodige maatregelen kan nemen, b.v. een dwangsom opleggen. Indien nodig kan de rechter de opgelegde termijn verlengen.

De wijze waarop de vergoedingen voor deskundigen worden bepaald, is vastgelegd in een reglement van 23 december 1972. Art. 10 hiervan bepaalt dat elke ongerechtvaardigde vertraging van het verslag een daling van de honoraria meebrengt.

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

Voor strafzaken en administratieve zaken (zaken waarbij de administratie een beroep doet op een expert) bestaat er een lijst van deskundigen, opgesteld door de minister van Justitie. Voor burgerlijke zaken bestaat een dergelijke lijst niet, maar vaak wordt gekeken wie op de lijst voor strafzaken en administratieve zaken is opgenomen.

In Duitsland wordt het deskundigenonderzoek geregeld door de paragrafen 402 tot 414 van het Wetboek voor burgerlijke rechtsvordering (ZPO). De regels betreffende de getuigen zijn van toepassing op de experten (§ 402) en ze worden vervolledigd door artikels specifiek voor het deskundigenonderzoek. De rechtbank kiest de deskundigen en bepaalt hun aantal (§ 406, al. 1). Enkel ingeval de partijen het eens zijn over een bepaalde deskundige, is de rechtbank verplicht deze te benoemen. Indien de partijen het over meerdere deskundigen eens zijn, kan de rechtbank het aantal te benoemen deskundigen beperken (§ 404, al. 4). Om te bepalen wie als expert kan worden aangesteld, voorziet de Duitse wetgeving de 'officiële certificering'. Daarmee geeft zij namelijk de verzekering dat een deskundige ten zeerste gekwalificeerd is in een bepaalde specialisatie.

Eén van de belangrijkste wettelijke bepalingen inzake de benoeming van deskundigen is art. 36 van de Gewerbeordnung volgens hetwelk de bevoegde diensten aangeduid door de regeringen van de Länder officieel deskundigen mogen benoemen en hen de eed doen afleggen, met name om in alle onafhankelijkheid en onpartijdigheid te handelen. Over het algemeen nemen de Kamers van koophandel en nijverheid en andere beroepskamers die taak op zich. Zij vaardigen gedetailleerde reglementen uit, die de procedure voor erkenning evenals de rechten en plichten van deskundigen bepalen. Zij oefenen ook toezicht uit op de 'gecertificeerde' deskundigen en kunnen het statuut van deskundige doen intrekken voor wie niet meer aan de voorwaarden voldoet. De namen van de benoemde en beëdigde deskundigen worden opgenomen in hun publicaties, en indien de deskundige het ermee eens is, op internet.

De rechtbank leidt de activiteiten van de deskundige en kan hem richtlijnen geven betreffende de inhoud van de opdracht en de wijze waarop die wordt uitgevoerd (§ 404a, al. 1). De partijen spelen daarbij eveneens een rol en moeten op de hoogte worden gesteld van de richtlijnen die aan de deskundige worden gegeven (§ 404a, al. 5).

De deskundige kan worden gewraakt om dezelfde redenen als een rechter, maar de wrakingsgrond mag niet voortvloeien uit het feit dat de deskundige als getuige werd gehoord (§ 406 al. 1). De deskundige kan weigeren een onderzoek uit te voeren. Het verslag vormt het eindpunt van het deskundigenonderzoek. Voor de neerlegging van het verslag kunnen aan de deskundige termijnen worden opgelegd

Bibliotheek van het federaal Parlement

Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken

dossier nr. 97 – 17.05.2005

(§ 411, al. 1) en indien de termijnen niet worden nageleefd, kan een dwangsom worden bevolen (§ 411, al. 2). In bepaalde gevallen moet de deskundige toelichting geven bij zijn verslag (§ 411, al. 3). Als het verslag onvoldoende is, kan een nieuw onderzoek worden bevolen (§ 412). De vergoeding van de deskundigen gebeurt op basis van de nieuwe wet van 5 mei 2004 'Gesetz über die Vergütung von Sachverständigen, Dolmetscherinnen, Dolmetschern,...'. Het principe van schadeloosstelling is opgeheven en vervangen door honoraria vastgesteld op basis van een retributiemodel in functie van de prestaties, naar het voorbeeld van zelfstandigen in hoofdberoep.

De prestaties stemmen overeen met groepen honoraria, die duidelijk zijn bepaald volgens vaste uurtarieven. Het bedrag is eerder gericht op de courante vergoedingen op de vrije markt.

In Engeland en Wales zijn de wetgevende teksten ivm deskundigenonderzoek terug te vinden in deel 35 van de regels van burgerlijke procedure ("Civil procedure rules"), evenals in de praktijkgerichte richtlijnen die ermee samenhangen. Ook vindt men verspreid in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering een aantal wettelijke bepalingen betreffende bepaalde specifieke aspecten van het deskundigenonderzoek die we in dit dossier niet hebben onderzocht.

De regels inzake burgerlijke procedure zijn in werking getreden op 26 april 1999 ten gevolge van de voorstellen uit het rapport Woolf van 1996 betreffende de toegang tot het gerecht. Met de bedoeling de werking van justitie te verbeteren en de duur, de kostprijs en de complexiteit van de processen te verminderen stelde dit rapport voor de burgerlijke procedure in het algemeen en het deskundigenonderzoek in het bijzonder te hervormen. Voordien liet het sterke accusatoire karakter van de procedure elke partij toe om zijn eigen deskundige, die vaak werd beschouwd als zijn advocaat, te benoemen, diens opdracht te bepalen en hem te betalen. Dit liep meestal uit op een lange en zeer dure strijd tussen deskundigen. Tengevolge van de hervorming werd de rol van de deskundige beter omschreven teneinde zijn onpartijdigheid en objectiviteit te garanderen en de procedure van het deskundigenonderzoek werd onderworpen aan een grotere controle van de rechter, zowel wat het principe betreft als de termijnen en de kosten.

Thans vereist het deskundigenonderzoek altijd de voorafgaande toelating van de rechter (regel 35.4). Elke partij behoudt het recht te vragen zijn eigen deskundige te mogen aanbrengen, maar één van de belangrijkste vernieuwingen van de hervorming ligt in de mogelijkheid voor de rechter één enkele en gezamenlijke deskundige ("single joint expert") toe te laten teneinde de kosten en de duur te beperken (regel 35.7). De keuze van één enkele deskundige wordt aangemoedigd in de minder complexe en minder omstreden zaken. Daarenboven mag de rechter

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

zelf, op eigen initiatief, een deskundige aanstellen ("Court assessor"), met de opdracht hem bij te staan en hem een verslag voor te bereiden op een bepaald technisch terrein (regel 35.15). De keuze van één enkele en gezamenlijke deskundige gebeurt ofwel in akkoord tussen de partijen ofwel door de rechter, ingeval er geen akkoord is. Er bestaat geen officiële lijst van erkende deskundigen, maar door bepaalde instellingen en beroepsverenigingen werden privé-lijsten van deskundigen opgesteld. De deskundige is bij de uitoefening van zijn opdracht aan een bepaalde deontologie onderworpen. Ten gevolge van de nieuwe regels van burgerlijke procedure, primeert de plicht van de deskundige om het Hof te helpen op het terrein van zijn deskundigenonderzoek op elke verplichting ten opzichte van de partijen (regel 35.3). Bepaalde verenigingen van deskundigen hebben trouwens deontologische regels voor hun leden uitgevaardigd ("Code of guidance"). De wet voorziet geen specifieke mogelijkheden tot wraking van een deskundige, behalve wanneer het gaat om een "assessor". De opdracht van de deskundige wordt door de partijen bepaald, die hun instructies geven binnen de grenzen van het technisch domein dat door het Hof werd toegestaan (behalve wanneer het gaat om een 'assessor', waarbij die taak aan de rechter toekomt). Sedert de Woolf hervorming, gebeurt het deskundigenonderzoek onder het toezicht van de rechter, die de termijnen bepaalt, die de kosten kan beperken (regel 35.4), die verdragend gedrag van partijen kan sanctioneren, richtlijnen kan geven op vraag van de deskundige (regel 35.14) en een discussie tussen deskundigen kan bevelen (regel 35.12). De deskundige legt het Hof een geschreven verslag voor waarover in de meeste gevallen vóór het proces door de partijen wordt gediscussieerd, zonder een mondeling verslag op de zitting (regel 35.5).

Indien één enkele en gezamenlijke deskundige is aangeduid, wordt hij solidair en gezamenlijk vergoed door de partijen en de rechter kan de consignatie van het bedrag verschuldigd aan de deskundige bevelen (regel 35.8). Indien er meerdere deskundigen zijn, betaalt elke partij haar eigen deskundige, maar de winnende partij kan de kosten verhalen op de verliezer.

B. Vansteelandt

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

FRANKRIJK

Wetgeving

Nouveau Code de Procédure civile : articles 1 à 24 et 232 à 284-1

www.legifrance.gouv.fr, rubriek 'codes'

Loi n° 2004-130 du 11/02/2004 réformant le statut de certaines professions judiciaires ou juridiques, des experts judiciaires, des conseils en propriété industrielle et des experts en ventes aux enchères publiques – extraits – titre VII

www.legifrance.gouv.fr, rubriek 'autres textes législatifs et réglementaires'

Décret n° 2004-1463 du 23/12/2004 relatif aux experts judiciaires

www.legifrance.gouv.fr, rubriek 'autres textes législatifs et réglementaires'

Rechtsleer

Rapport « Célérité et qualité de la justice – La Gestion du temps dans le procès », rapport remis par le Président du Tribunal de Grande instance de Paris, Jean-Claude Magendie, au ministre de la Justice (15 juin 2004) - uittreksels

<http://www.justice.gouv.fr/publicat/rapport-magendie.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

NEDERLAND

Wetgeving

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering : art.194 tem 200, art. 202 tem 207, art. 353, art. 233 en 248

Wet tarieven in burgerlijke zaken : art. 57

Besluit tarieven in burgerlijke zaken : art. 2

Besluit tarieven in strafzaken 2003

<http://wetten.nl>

Parlementaire stukken en andere documenten

Voorziening deskundigenberichten-Brief ministerie van justitie : no cure no pay en letselschadezaken

[http://www.justitie.nl/Images/No%20cure%20no%20pay%20en%20letselschadeza
ken_tcm35-66546.pdf](http://www.justitie.nl/Images/No%20cure%20no%20pay%20en%20letselschadeza
ken_tcm35-66546.pdf)

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2005 : Parlementair stuk 29800 VI,nr.109

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2004 : stuk 29200 VI,nr.168

<http://www.overheid.nl>

Rechtsleer

Rapport Commissie verbetervoorstellen civiel

[http://www.rechtspraak.nl/NR/rdonlyres/665FB0A4-086E-4CA8-A72C-
E6A6997F1CB1/0/cvc.pdf](http://www.rechtspraak.nl/NR/rdonlyres/665FB0A4-086E-4CA8-A72C-
E6A6997F1CB1/0/cvc.pdf)

Studiekring deskundigen en rechtspleging : nieuwsbrief februari 2004

<http://www.sdrnet.nl/>

Knelpunten bij het functioneren van de medische deskundige in het civiele aansprakelijkheidsrecht

<http://www.rechten.vu.nl/dbfilestream.asp?id=1259>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

LUXEMBURG

Wetgeving

Nouveau Code de procédure civile : art. 348 à 378 et art. 432 à 480

http://www.legilux.public.lu/leg/textescoordonnes/codes/nouveau_code_procedure_civile/PageAccueil.pdf

Règlement grand-ducal portant nouvelle fixation des indemnités à allouer en toutes matières aux témoins, experts et interprètes (23 décembre 1972)

http://www.legilux.public.lu/leg/textescoordonnes/compilation/recueil_lois_speciales/TARIF.pdf

Rechtsleer

Expert judiciaire

http://www.mj.public.lu/professions/expert_judicaire/index.html

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

DUITSLAND

Wetgeving

Zivilprozessordnung : § 402 à 414

<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/zpo/index.html>

Gesetz zur Modernisierung des Kostenrechts (Kostenrechtsmodernisierungsgesetz-KostRMog) Artikel 2 : Gesetz über die Vergütung von Sachverständigen, ...

<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/jveg/index.html>

Gewerbeordnung - §36

<http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/gewo/index.html>

Neufassung der Sachverständigenordnung der Handelskammer Hamburg vom 1. November 2001

<http://www.hk24.de/HK24/HK24/Ressourcen/druckversion.jsp?OID=13541>

Rechtsleer

Certification officielle des experts (Industrie- und Handelskammer Frankfurt am Main)

http://www.frankfurt-main.ihk.de/francais/droit/certification_experts/#

Bedeutung und Aufgabenstellung des öffentlich bestellten und vereidigten Sachverständigen

<http://www.rostock.ihk24.de/HROIHK24/HROIHK24/Ressourcen/druckversion.jsp?OID=10201>

Neues Kostenrecht : Einfach, transparent und zeitgemäss

http://www.bmj.bund.de/enid/0,0/Rechtspflege/Kostenrecht_hk.html?druck=1

La déposition et l'audition des témoins dans les tribunaux civils

http://www.ucl.ac.uk/laws/forum/forum2003/docs/evidence_fr.pdf

The system of experts in Germany (2000)

http://www.euroexpert.org/upload/pdf/system_of_experts_germ.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
Het gerechtelijk deskundigenonderzoek in
burgerlijke zaken
dossier nr. 97 – 17.05.2005

GROOT-BRITTANNIË

Wetgeving

Civil procedure rules – Overriding objective (Part 1)

http://www.dca.gov.uk/civil/procrules_fin/pdf/parts/part01.pdf

Civil procedure rules – Experts and Assessors (Part 35)

http://www.dca.gov.uk/civil/procrules_fin/pdf/parts/part35.pdf

Civil procedure rules – Experts and Assessors (Practice Direction Part 35)

http://www.dca.gov.uk/civil/procrules_fin/pdf/practice_directions/pd_part35.pdf

Andere documenten

Access to Justice (Final Report by Lord Woolf – July 1996) (uittreksels)

<http://www.dca.gov.uk/civil/final/contents.htm>

Code of Guidance (Expert Witness Institute and Academy of Experts)

http://www.ewi.org.uk/code_of_guidance.asp

<http://www.academy-experts.org>

Rechtsleer

The expert system in United Kingdom

http://www.euroexpert.org/upload/pdf/systems_u_king.pdf

Links

Expert Witness Institute

<http://www.ewi.org.uk/>

Academy of Experts

<http://www.academy-experts.org/>

Society of Expert Witnesses

<http://www.sew.org.uk/>